

DOI: 10.15276/EJ.03.2026.14

DOI: 10.5281/zenodo.23249305

UDC: 339.5:691

JEL: F23, L74, L13

Received: 2026-06-24, Revised: 2026-08-09, Accepted: 2026-09-13, Published: 2026-09-29

ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РИНКІВ ПОЛЬЩІ, РУМУНІЇ ТА НІМЕЧЧИНИ ДЛЯ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКИМИ ВИРОБНИКАМИ СУХИХ БУДІВЕЛЬНИХ СУМІШЕЙ

ASSESSING THE STRATEGIC ATTRACTIVENESS OF THE POLISH, ROMANIAN, AND GERMAN MARKETS FOR EXPORTS BY UKRAINIAN MANUFACTURERS OF DRY CONSTRUCTION MIXES

Oleksandra O. Rusnak

Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine

ORCID: 0009-0004-7239-4878

Email: 7418011@stud.op.edu.ua

Kseniia V. Kovtunenکو, Doctor of Economic Sciences, Professor

Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine

ORCID: 0000-0002-3759-7950

Email: k.v.kovtunenکو@op.edu.ua

Руснак О.О., Ковтуненко К.В. Оцінювання стратегічної привабливості ринків Польщі, Румунії та Німеччини для експорту українськими виробниками сухих будівельних сумішей. Науково-методична стаття.

У статті здійснено конкурентний аналіз ринків будівельної галузі Польщі, Румунії та Німеччини з метою оцінювання їх стратегічної привабливості для експорту українськими виробниками сухих будівельних сумішей. Інформаційну базу дослідження становлять статистичні дані Eurostat, матеріали Європейської комісії, галузеві аналітичні матеріали та відкриті дані щодо діяльності виробників сухих будівельних сумішей. Дослідження охоплює період 2020-2025 рр. та базується на застосуванні статистичного аналізу, PESTEL-аналізу, моделі п'яти сил М. Портера та порівняльного аналізу відібраних міжнародних і локальних виробників галузі. Встановлено, що Румунія демонструє найвищу динаміку розвитку будівельного сектору, Польща характеризується стабільністю та помірними бар'єрами входу, тоді як Німеччина відзначається високою конкуренцією та складними умовами виходу на ринок. Обґрунтовано, що найбільш перспективними є ринки Румунії та Польщі, а Німеччина може розглядатися як довгостроковий стратегічний орієнтир. Отримані результати можуть бути використані для формування експортних стратегій українських підприємств під час євроінтеграції України.

Ключові слова: стратегічна привабливість, експортна діяльність, будівельна галузь, Європейський Союз, конкурентний аналіз, PESTEL-аналіз, модель п'яти сил Портера

Rusnak O.O., Kovtunenکو K.V. Assessing the Strategic Attractiveness of the Polish, Romanian, and German Markets for Exports by Ukrainian Manufacturers of Dry Construction Mixes. Scientific and methodical article.

The article presents a comparative analysis of the construction markets of Poland, Romania, and Germany to assess their strategic attractiveness for exports of dry construction mixtures by Ukrainian manufacturers. The information base of the study comprises Eurostat statistics, European Commission materials, industry-specific analytical reports, and publicly available data on the activities of dry construction mixture manufacturers. The study covers the period from 2020 to 2025 and applies statistical analysis, PESTEL analysis, Porter's Five Forces model, and a comparative analysis of selected international and local industry manufacturers. The findings show that Romania demonstrates the highest growth dynamics in the construction sector, Poland is characterized by stability and moderate entry barriers, while Germany is marked by strong competition and challenging market-entry conditions. Romania and Poland are identified as the most promising markets, whereas Germany may be considered a long-term strategic target. The results can be used to develop export strategies for Ukrainian enterprises in the context of Ukraine's European integration.

Keywords: strategic attractiveness, export activity, construction industry, European Union, competitive analysis, PESTEL analysis, Porter's Five Forces model

В сучасних реаліях, українські виробники будівельних матеріалів стикаються з обмеженнями внутрішнього ринку через вплив війни (наслідки, які негативно позначаються на обсягах виробництва та стабільності попиту). Тому для компаній існує значний поштовх до пошуку нових можливостей на зовнішніх ринках для диверсифікації джерел доходів та зниження ризиків економічної нестабільності. Відштовхуючись від активізації процесів євроінтеграції України, вихід вітчизняних підприємств-виробників будівельних матеріалів на нові ринки Європейського Союзу відкриває для них чимало можливостей: розширення географії збуту продукції, доступ до більш містких та платоспроможних ринків, зниження залежності від нестабільності внутрішнього ринку, а також підвищення конкурентоспроможності через адаптацію до європейських стандартів якості.

Для ідентифікації стратегічно привабливого цільового ринку для здійснення експортної діяльності українськими виробниками будівельних матеріалів обрано три країни для порівняльного аналізу: Польщу, Румунію та Німеччину. Польща обрана як базовий ринок входу через географічну близькість, високий

рівень підтримки України та стабільний розвиток будівельного сектору. Румунія розглядається як альтернативний варіант, оскільки має меншу конкуренцію та перспективи для швидкого захоплення частки ринку. Німеччина, в свою чергу, визначена стратегічним орієнтиром розвитку, оскільки виступає еталоном високорозвиненого ринку з великим обсягом попиту на будівельні матеріали та високими бар'єрами входу. Такий підхід дозволяє сформулювати поетапну стратегію виходу українських виробників будівельних матеріалів: від оперативного старту до довгострокового розвитку.

Аналіз останніх публікацій по проблемі

Питання аналізу конкурентного середовища та оцінки міжнародних ринків досліджуються багатьма вітчизняними й зарубіжними науковцями. У праці М. Кравець [1] розглянуто сучасні методи аналізу конкурентного середовища підприємств та обґрунтовано необхідність комплексного використання стратегічних інструментів аналізу. С. Сініцька [2] досліджує модель п'яти сил М. Портера як ефективний інструмент оцінки рівня конкуренції, бар'єрів входу на ринок та впливу основних учасників ринку. У дослідженні V. Karadzhov та E. Patarchanova [3] визначено особливості проведення PESTEL-аналізу та значення оцінки факторів зовнішнього середовища для дослідження ринків і формування стратегічних рішень. Підходи конкурентної розвідки як інструмента збору та аналізу інформації про конкурентів і ринкове середовище, описані В. Богдановичем та В. Бадраком [4] були використані для збору інформації щодо основних виробників будівельних матеріалів та особливостей ринків Польщі, Румунії та Німеччини.

У зарубіжній літературі окремо досліджується проблема вибору міжнародних ринків (International Market Selection, IMS), що є безпосередньо пов'язаною з оцінюванням перспективності цільових країн для експорту. Р. Brewer [5] розглядає вибір зарубіжного ринку з урахуванням його привабливості та можливостей підприємства. S. Malhotra та N. Papadopoulos [6] узагальнили основні підходи до вибору міжнародних ринків, а J. U. Kim та R. V. Aguilera [7] дослідили фактори, що впливають на вибір країни для міжнародної діяльності. Систематичний огляд B. Francioni та O. Martín Martín [9] показує, що вибір міжнародного ринку залежить від сукупності різних економічних, політичних, інституційних та ринкових факторів. Зазначені підходи є основою для порівняння у цій статті ринків Польщі, Румунії та Німеччини за показниками розвитку будівельного сектору, факторами зовнішнього середовища та рівнем конкурентного тиску.

Для кількісного оцінювання стану та динаміки будівельного сектору використано офіційну статистику Eurostat [10-12], а для характеристики галузевого середовища - спеціалізовані аналітичні матеріали та огляди ринку будівельних матеріалів [13-19].

Отже, сучасні дослідження підтверджують доцільність поєднання кількісних і якісних методів оцінювання міжнародних ринків. Водночас недостатньо дослідженим залишається комплексне порівняння ринків Польщі, Румунії та Німеччини з позиції стратегічної привабливості для експорту сухих будівельних сумішей українськими виробниками. Таким чином, у дослідженні було використано сучасні методи аналізу конкурентного середовища, зокрема модель п'яти сил М. Портера, PESTEL-аналіз та елементи конкурентної розвідки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Попри значну кількість досліджень, присвячених аналізу будівельних ринків країн ЄС та інструментам оцінювання конкурентного середовища, недостатньо розробленим залишається питання комплексного порівняння ринків Польщі, Румунії та Німеччини саме з позиції визначення їх стратегічної привабливості для українських виробників будівельних матеріалів. Більшість наявних робіт фокусується або на макроекономічному аналізі окремих країн, або на загальних галузевих тенденціях без урахування поєднання PESTEL-чинників, конкурентного тиску та структури ключових гравців у єдиній аналітичній моделі.

Наукова новизна дослідження полягає у формуванні авторської системи критеріїв оцінювання, яка охоплює статистичні показники розвитку будівельного сектору, фактори PESTEL та конкурентний тиск за моделлю п'яти сил М. Портера, з подальшим їх узагальненням в інтегральній оцінці стратегічної привабливості досліджуваних ринків.

Формулювання цілей дослідження (постановка завдання)

Метою статті є обґрунтування стратегічної привабливості ринків окремих країн ЄС (Польщі, Румунії та Німеччини) для здійснення експортної діяльності українськими виробниками сухих будівельних сумішей на основі конкурентного аналізу. Для реалізації поставленої мети сформовано наступні завдання: проаналізувати сучасний стан та тенденції розвитку будівельної галузі Польщі, Румунії та Німеччини, оцінити фактори зовнішнього середовища країн за допомогою PESTEL-аналізу, дослідити конкурентне середовище ринків сухих будівельних сумішей із використанням моделі п'яти сил М. Портера, здійснити порівняльний аналіз міжнародних і локальних виробників сухих будівельних сумішей та визначити рівень стратегічної привабливості досліджуваних країн для здійснення експортної діяльності українськими виробниками сухих будівельних сумішей.

Матеріали та методи

В основу дослідження покладено сучасні наукові праці з питань міжнародної конкурентоспроможності, стратегічного управління, конкурентного аналізу та оцінювання привабливості зовнішніх ринків. Інформаційну базу дослідження становили наукові публікації, статистичні матеріали, аналітичні звіти

міжнародних організацій, а також інформація з офіційних сайтів щодо діяльності провідних виробників будівельних матеріалів у Польщі, Румунії та Німеччині.

У роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Зокрема, методи аналізу та узагальнення застосовано для дослідження сучасних підходів до оцінювання конкурентного середовища та стратегічної привабливості ринків, економіко-статистичний метод - для аналізу показників розвитку будівельної галузі досліджуваних країн. За допомогою PESTEL-аналізу оцінено вплив чинників зовнішнього середовища в досліджуваних країнах. Модель п'яти сил М. Портера використана для дослідження рівня конкурентного тиску та бар'єрів входу на ринки, а порівняльний аналіз для зіставлення ключових характеристик ринків і провідних виробників будівельних матеріалів. Також застосовано графічний метод для наочного подання результатів дослідження. Застосування зазначених методів дозволило комплексно оцінити стратегічну привабливість ринків Польщі, Румунії та Німеччини та обґрунтувати вибір найбільш перспективного напрямку здійснення експортної діяльності українськими виробниками будівельних матеріалів.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування

В умовах глобалізації, цифровізації економіки та посилення міжнародної конкуренції конкурентний аналіз перестав бути лише інструментом дослідження ринкових позицій підприємства і трансформувався у комплексну систему стратегічного оцінювання зовнішнього середовища. Особливої актуальності дане питання набуває для українських виробників будівельних матеріалів, які під час воєнної економіки, перебудови внутрішнього ринку та активізації євроінтеграційних процесів змушені шукати нові напрями міжнародної діяльності та формувати довгострокові стратегії виходу на нові ринки. Так, конкурентний аналіз виступає не лише інструментом оцінювання рівня конкуренції, а й методологічною основою для визначення стратегічної привабливості зовнішнього ринку.

Оскільки стратегічна привабливість цільового ринку для виходу українських виробників будівельних матеріалів визначається не лише рівнем попиту та діяльністю конкурентів на ньому (ці фактори відображають переважно поточну конкурентну ситуацію), для об'єктивної оцінки перспектив виходу та розвитку таких підприємств в Польщі, Румунії або Німеччині, необхідно враховувати також макроекономічні та галузеві показники будівельного сектору досліджуваних країн.

Галузеві характеристики (темпи розвитку будівельної галузі, рівень інвестиційної активності, рівень конкуренції, бар'єри входу на ринок, технологічний розвиток та екологічні вимоги) визначають стабільність і потенціал розвитку ринку у довгостроковій перспективі. Навіть за наявності високого попиту ринок може бути стратегічно непривабливим через високі ризики, монополізацію або надмірну конкуренцію.

Водночас макроекономічні умови країни (ВВП, рівень інфляції, купівельна спроможність населення, політична стабільність, інвестиційний клімат, валютні ризики і т.д.) формують загальне середовище функціонування бізнесу та безпосередньо впливають на можливості підприємства реалізувати свою стратегію. Наприклад, навіть перспективна галузь може бути ризикованою в країні з нестабільною економікою або несприятливою державною політикою.

Таким чином, стратегічна привабливість ринку формується під впливом сукупності мікро- та макрофакторів, де попит і конкуренція є лише частиною ширшої системи оцінювання. Так, для оцінювання загального стану ринків будівельної галузі Польщі, Румунії та Німеччини доцільно проаналізувати статистичні показники, які характеризують масштаби та динаміку розвитку цього сектору, зокрема: динаміку обсягів будівництва, валову додану вартість будівельної галузі, частку інвестицій у будівництво та кількість дозволів на будівництво.

Аналіз зазначених вище показників дозволить визначити потенціал розвитку ринку, рівень економічної активності у будівельній галузі та перспективи формування попиту на будівельні матеріали, що є важливою передумовою для подальшого конкурентного аналізу ринків обраних країн ЄС.

Аналіз динаміки обсягів будівництва у 2020-2025 роки демонструє, що найбільш високі темпи розвитку будівельної галузі спостерігаються у Румунії (див. табл. 1 – 2021 рік вважається базовим = 100%). Починаючи з 2022 року, румунський ринок характеризувався стабільним зростанням показників будівельної активності, а у 2025 році значення показника обсягів будівництва досягло 132,6% відносно базового 2021 року. Це свідчить про активне зростання будівельного ринку Румунії, збільшення обсягів будівельних робіт та розширення попиту на будівельні матеріали, що пов'язано з реалізацією інфраструктурних проєктів, розвитком житлового будівництва та залученням інвестицій у галузь.

Польща також демонструє відносно позитивну динаміку розвитку будівельної галузі. Після помірного зростання у 2022 році будівельний сектор країни значно активізувався у 2023 році, коли показник обсягів будівництва досяг 112,8%. У 2024-2025 роках темпи зростання дещо стабілізувалися, однак ринок продовжив утримувати показники вище базового рівня. Можна охарактеризувати польський ринок як відносно стабільний, оскільки протягом досліджуваного періоду показники будівельної активності залишались вищими за базовий рівень, що свідчить про збереження попиту на будівельні роботи та будівельні матеріали.

Таблиця 1. Динаміка обсягів будівництва у відсотках за 2020-2025 роки в досліджуваних країнах (Польща, Румунія та Німеччина)

Рік	Динаміка обсягів будівництва за 2020-2025 роки, у %			
	Польща	Румунія	Німеччина	ЄС
2020	98,6	100,6	101,3	95,9
2021*	100	100	100	100
2022	107,7	112,3	97,2	102,1
2023	112,8	130,4	95,6	103,8
2024	104,1	122,8	92,3	102,2
2025	104,4	132,6	90,4	104,2

Джерело: складено авторами за матеріалами [5]

На відміну від Польщі та Румунії, будівельний сектор Німеччини у досліджуваний період характеризувався поступовим скороченням активності. Показник обсягів будівництва, порівняно з базовим 2021 роком, знизився до 90,4% у 2025 році, що свідчить про уповільнення розвитку галузі. Основними причинами такої тенденції можуть виступати зростання вартості кредитних ресурсів, високі будівельні витрати та уповільнення реалізації нових будівельних проєктів [6]. Незважаючи на значний масштаб німецького ринку, поточне уповільнення будівельної діяльності може свідчити про підвищення ризиків для нових учасників ринку.

Аналіз валової доданої вартості будівельної галузі у досліджуваних країнах свідчить про різний рівень ролі будівельного сектору в економіці Польщі, Румунії та Німеччини (рис. 1 нижче). Найвищі показники частки валової доданої вартості будівництва протягом 2020–2025 років спостерігались у Румунії та Польщі, що свідчить про вагомий внесок будівельної галузі у формування економічної активності цих країн та активний розвиток будівельного сектору.

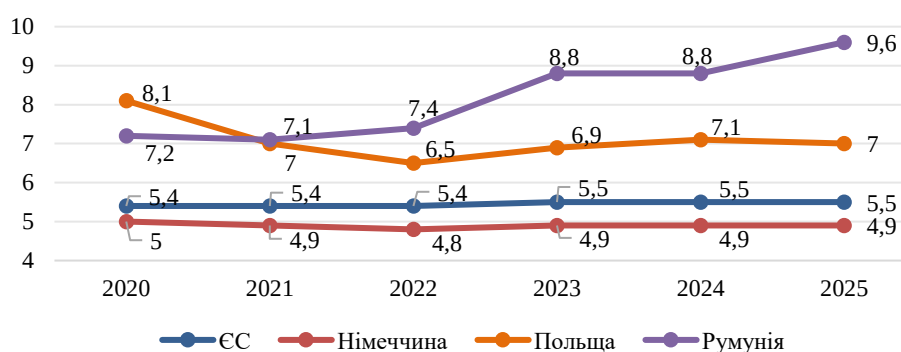

Рисунок 1. Валова додана вартість будівельної галузі за 2020-2025 роки в досліджуваних країнах (Польща, Румунія та Німеччина), у % від загальної валової доданої вартості

Джерело: складено авторами за матеріалами [7]

У Румунії зростання частки будівельної галузі пов'язане з активізацією інфраструктурного та житлового будівництва, а також зі збільшенням обсягів інвестицій у сектор. Незважаючи на загальний спад, Польща демонструє відносно стабільні показники валової доданої вартості будівництва, що підтверджує стійкий попит на будівельні роботи та будівельні матеріали.

Німеччина, незважаючи на значний масштаб будівельного ринку, демонструє більш помірну динаміку, що може свідчити про уповільнення темпів розвитку галузі у досліджуваний період. Водночас стабільна частка будівельного сектору у структурі економіки Німеччини підтверджує важливу роль галузі для національної економіки навіть в умовах зниження будівельної активності.

Таким чином, результати аналізу валової доданої вартості будівельної галузі підтверджують, що найбільш динамічний розвиток будівельного сектору серед досліджуваних країн спостерігається у Румунії, тоді як Польща характеризується стабільністю розвитку, а Німеччина – більш стриманими темпами зростання будівельної галузі.

Аналіз інвестицій у будівельну галузь також підтверджує вищий рівень розвитку ринку Німеччини порівняно з Румунією та Польщею, що пов'язано зі значним масштабом будівельного ринку та його вагомою роллю в економіці країни (див. рис. 2). Водночас у досліджуваний період динаміка показників Німеччини зменшилась з 6,9% до 6,1%.

Польща має найменший та найстабільніший рівень інвестицій у будівельну галузь, що свідчить про стійкий розвиток будівельного сектору та підтримання стабільної інвестиційної активності. У Румунії показники мали більш нестабільний характер: після зростання з 2,4% у 2020 році до 3,2% у 2022 році у подальшому спостерігались коливання на рівні 2,9-3,1%, що свідчить про менш стабільну інвестиційну динаміку будівельного сектору.

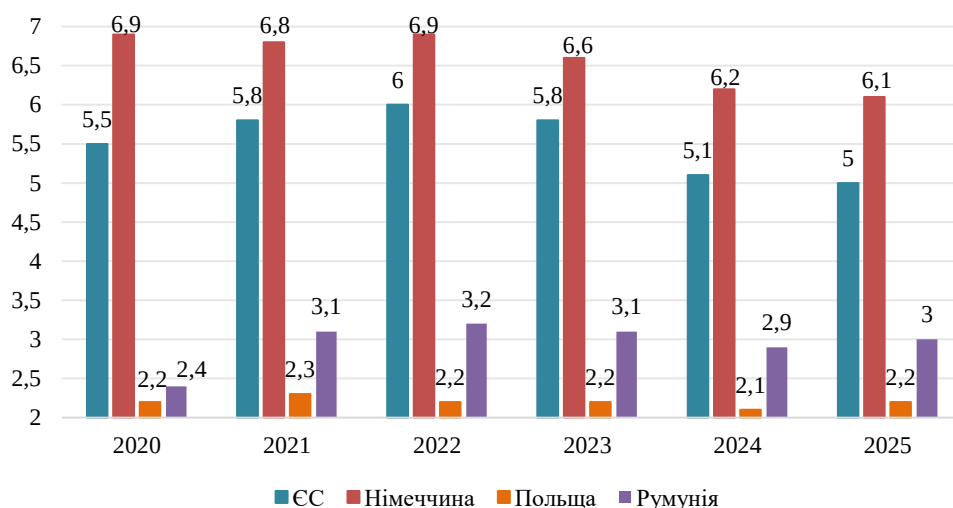

Рисунок 2. Частки інвестицій від ВВП в будівельну галузь за 2020-2025 роки в досліджуваних країнах (Польща, Румунія та Німеччина)

Джерело: складено авторами за матеріалами [7]

Таким чином, результати аналізу свідчать, що Німеччина зберігає найвищу частку інвестицій у будівельну галузь серед досліджуваних країн, Румунія демонструє найбільш динамічне зростання інвестиційної активності, тоді як Польща характеризується відносною стабільністю розвитку будівельного сектору.

Важливим індикатором майбутньої будівельної активності виступає також показник дозволів на будівництво за корисною площею об'єктів (див. табл. 2). Отримані результати демонструють, що після значного зростання у 2021 році у більшості досліджуваних країн спостерігалось суттєве скорочення обсягів дозволів у 2022-2023 роках.

Найбільше падіння було зафіксовано у Німеччині, де у 2023 році показник знизився на 25,9% в порівнянні з попереднім роком, що свідчить про погіршення перспектив розвитку будівельного ринку у короткостроковому періоді. У Польщі спад також був суттєвим, однак у 2024 році ринок частково відновився.

Найбільш позитивна динаміка у 2025 році спостерігається у Румунії, де приріст дозволів на будівництво становив 10,9%, що може свідчити про подальше розширення ринку та формування нового попиту на будівельні матеріали.

Таким чином, результати проведеного аналізу дозволяють зробити висновок, що серед досліджуваних країн найбільш динамічним та перспективним ринком будівельної галузі є Румунія, яка характеризується високими темпами зростання будівництва, збільшенням інвестиційної активності та позитивною динамікою дозволів на будівництво. Польща також залишається стратегічно привабливим ринком завдяки стабільному розвитку галузі та значному попиту на будівельні матеріали. Німеччина, незважаючи на масштаб ринку та високий рівень економічного розвитку, у поточних умовах характеризується уповільненням будівельної активності та зростанням ризиків для нових учасників ринку.

Таблиця 2. Динаміка обсягів дозволів на будівництво за показником корисної площі будівель за 2020-2025 рр. у Польщі, Румунії та Німеччині (відсоткова зміна порівняно з аналогічним періодом попереднього року)

Рік	Країна			
	Польща	Румунія	Німеччина	ЕС
2020	-2,8	-7,1	3	-6
2021	26,6	13,1	1,5	14,3
2022	-10,7	-1,1	-6,9	-4,8
2023	-19,0	-16,3	-25,9	-14,4
2024	8,2	-3,3	-12,3	-2,1
2025	-0,3	10,9	2,5	1,6

Джерело: складено авторами за матеріалами [8]

Однак, високі показники розвитку будівельної галузі не гарантують автоматичної стратегічної привабливості ринку для українських виробників будівельних матеріалів. Проведений аналіз статистичних показників будівельної галузі дозволив оцінити загальний рівень розвитку та потенціал ринків досліджуваних країн. Проте високі показники розвитку галузі самі по собі не визначають стратегічну привабливість ринку для виходу нових учасників.

Для більш точної оцінки привабливості будівельних ринків Польщі, Румунії та Німеччини доцільно провести PESTEL-аналіз, який дозволяє оцінити різні фактори впливу зовнішнього середовища (табл. 3 нижче). Аналіз зроблено на основі статистичних даних, матеріалів Європейської Комісії та аналітичних звітів щодо впливу European Green Deal на будівельну галузь.

Таблиця 3. PESTEL-аналіз ринків будівельної галузі Польщі, Румунії та Німеччини для українських експортерів сухих будівельних сумішей

Фактори	Країна		
	Польща	Румунія	Німеччина
Р-політичні	Підтримка інфраструктурних проєктів ЄС, стабільна державна політика у сфері будівництва, один із лідерів імпорту з України.	Активне фінансування інфраструктурних проєктів за рахунок фондів ЄС.	Високий рівень політичної стабільності, державна підтримка «зеленого» будівництва, стимулювання будівництва.
Е-економічні	Стабільне зростання будівельного сектору, активний попит на будматеріали, сильне внутрішнє виробництво.	Високі темпи розвитку будівництва та нижчі виробничі витрати.	Найбільший будівельний ринок ЄС, високий рівень витрат, зміна пріоритету з будівництва на реконструкцію.
S-соціальні	Урбанізація та стабільний попит на житлове будівництво.	Зростання потреби у житловому та інфраструктурному будівництві.	Масштабні переселення стимулюють будівельну галузь на сході Німеччини, у споживачів високі вимоги до якості та енергоефективності житла.
T-технологічні	Зростання попиту на спеціальні суміші для prefab-будівництва, зниження попиту на традиційні штукатурки.	Зростання попиту на високотехнологічні сухі суміші, інновації у виробництві.	Високий рівень автоматизації та використання інноваційних технологій.
Е-екологічні	Посилення екологічних вимог та попиту на енергоефективні матеріали.	Зростання вимог до екологічності будівництва.	Жорсткі ESG-стандарти та високі екологічні вимоги.
L-правові	Необхідність відповідності стандартам ЄС та сертифікації CE.	Адаптація нормативної бази до стандартів ЄС.	Складна система сертифікації та високі вимоги до якості продукції.

Джерело: складено авторами за матеріалами [9-13]

На основі проведеного PESTEL-аналізу можна зробити висновок, що найбільш сприятливими ринками для виходу українських виробників будівельних матеріалів є Польща та Румунія, будівельна галузь яких розвивається, має активну державну підтримку інвестицій та відносно помірними бар'єрами входу. Німеччина залишається одним із найбільших будівельних ринків Європи, однак високий рівень конкуренції, жорсткі екологічні вимоги та уповільнення будівельної активності підвищують складність виходу на цей ринок.

Третім важливим елементом дослідження є оцінювання конкурентного середовища, оскільки рівень концентрації ринку, кількість основних гравців, інтенсивність конкуренції та бар'єри входу безпосередньо впливають на можливість закріплення українських виробників будівельних матеріалів на зовнішньому ринку. У зв'язку з цим наступним етапом дослідження є порівняльний аналіз конкурентного середовища ринків будівельної галузі Польщі, Румунії та Німеччини.

Доцільно використати модель п'яти сил М. Портера (дозволяє визначити рівень конкурентного тиску в галузі, оцінити бар'єри входу на ринок, силу постачальників і покупців, а також ризик появи нових конкурентів та товарів-замінників) з використанням п'ятибальної шкали оцінювання (див. табл. 4).

Таблиця 4. Оцінка конкурентного середовища ринків сухих будівельних сумішей за моделлю п'яти сил М. Портера країн ЄС: Польща, Румунія та Німеччина

Сила конкуренції	Країна		
	Польща	Румунія	Німеччина
Рівень конкурентної боротьби	4 - Високий	4 - Високий	5 - Дуже високий
Загроза появи нових конкурентів	3 - Середня	3 - Середня	2 - Низько-середня
Сила постачальників	3 - Середня	3 - Середня	4 - Висока
Сила покупців	4 - Висока	4 - Висока	5 - Дуже висока
Загроза товарів-замінників	3 - Середня	2 - Низько-середня	3 - Середня
Середня оцінка	3,4	3,2	3,8

Джерело: складено авторами за матеріалами [13-18]

Використання даного підходу дозволяє комплексно оцінити стратегічну доступність досліджуваних ринків для українських виробників будівельних матеріалів та визначити потенційні ризики виходу на них.

Таким чином, за результатами проведеного оцінювання ринки Польщі та Румунії характеризуються нижчим рівнем конкурентного тиску порівняно з Німеччиною, що може створювати сприятливіші умови для виходу українських виробників сухих будівельних сумішей. Найвищий рівень конкурентного тиску за результатами розрахунку зафіксовано на ринку Німеччини.

Конкурентне середовище ринків будівельних матеріалів Польщі, Румунії та Німеччини характеризується наявністю як міжнародних корпорацій, так і сильних локальних виробників. Тому доцільно визначити основних конкурентів-виробників сухих будівельних сумішей, які займають провідні позиції на ринках Польщі, Румунії та Німеччини (див. табл. 5 нижче). До вибірки включено компанії, які мають значну присутність на ринках Польщі, Румунії або Німеччини, пропонують сухі будівельні суміші у своєму асортименті та репрезентують різні типи конкурентів – міжнародні корпорації й локальних виробників. Додатковими критеріями відбору стали рівень впізнаваності бренду, конкурентні позиції та доступність інформації щодо основних характеристик діяльності компаній.

Проведений порівняльний аналіз міжнародних та локальних виробників будівельних матеріалів свідчить про суттєві відмінності у структурі конкуренції на ринках Польщі, Румунії та Німеччини. Німецький ринок характеризується домінуванням великих міжнародних і технологічно розвинених виробників (багато з яких мають саме німецьке коріння), які мають високий рівень впізнаваності брендів, широку дистрибуцію та значні конкурентні переваги за рахунок інноваційності продукції й високих стандартів якості. Тобто, це ринок з високим рівнем конкурентного тиску та складним виходом нових учасників на ринок.

Таблиця 5. Порівняльний аналіз ключових міжнародних та локальних виробників сухих будівельних сумішей на ринках Польщі, Румунії та Німеччини

Критерій	Виробники будівельних матеріалів				
Назва	Henkel AG	Saint-Gobain	Grupa Atlas	Casa Noastră	Sievert SE
Країна походження	Німеччина	Франція	Польща	Румунія	Німеччина
Масштаб присутності	Глобальний ринок	Глобальний ринок	Переважаюча Центральна та Східна Європа	Переважаюча Румунія	Німеччина та країни ЄС
Основний бренд	Ceresit	Weber	Atlas	Apla	Quick-Mix
Асортимент продукції	Дуже широкий	Широкий	Широкий	Середній	Широкий
Спеціалізація	Клеї, штукатурки, гідроізоляція, фасадні системи	Будівельні розчини, фасадні та підлогові системи	Сухі суміші та фасадні системи	Теплоізоляційні та сухі суміші	Кладочні, штукатурні та фасадні суміші
Ціновий сегмент	Високий	Високий	Середній	Середній	Середній-високий
Рівень впізнаваності	Дуже високий	Високий	Високий у Польщі	Високий у Румунії	Високий
Основні конкурентні переваги	Сильний бренд та широка дистрибуція	Інноваційні технології та міжнародна присутність	Сильні позиції на локальному ринку	Конкурентні ціни та локальна дистрибуція	Висока якість та технологічність

Джерело: складено авторами за матеріалами [14-19]

Польський ринок характеризується більш збалансованою структурою конкуренції, де поряд із міжнародними корпораціями вагомий роль відіграють локальні виробники, зокрема Grupa Atlas, які мають сильні позиції на внутрішньому ринку та високий рівень впізнаваності серед споживачів.

Румунський ринок відзначається значною роллю саме міжнародних компаній. Водночас цей ринок характеризується порівняно низькими бар'єрами для входу нових учасників: спрощені регуляторні вимоги, висока потреба в імпорті на тлі розвитку будівництва та вигідна логістична близькість.

Таким чином, результати аналізу дозволяють зробити висновки, що Румунія та Польща є більш доступними ринками для початкового етапу здійснення експортної діяльності українськими виробниками будівельних матеріалів, тоді як Німеччина може розглядатися як довгостроковий стратегічний орієнтир для розвитку конкурентоспроможності та адаптації до високих європейських стандартів.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Проведене дослідження дозволило здійснити комплексне порівняння ринків Польщі, Румунії та Німеччини за показниками розвитку будівельного сектору, факторами зовнішнього середовища та рівнем

конкурентного тиску. Аналіз статистичних показників будівельної галузі окремих країн ЄС показав, що найбільш динамічний розвиток серед досліджуваних країн демонструє Румунія, яка характеризується високими темпами зростання будівництва, збільшенням інвестиційної активності та позитивною динамікою дозволів на будівництво. Польща відзначається стабільністю розвитку будівельного сектору, значним внутрішнім попитом та сприятливими логістичними умовами для українських виробників. Німеччина залишається одним із найбільших та найбільш технологічно розвинених ринків Європи, однак характеризується спадом активності в будівельній галузі, високим рівнем конкурентного тиску, жорсткими екологічними вимогами та складними умовами входу для нових учасників ринку.

Результати PESTEL-аналізу підтвердили, що Польща та Румунія формують більш сприятливе зовнішнє середовище для виходу українських виробників будівельних матеріалів завдяки активному розвитку будівельної галузі, підтримці інфраструктурних проєктів та відносно помірним бар'єрам входу. Водночас аналіз за моделлю п'яти сил М. Портера показав найвищий рівень конкурентного тиску визначено для Німеччини - 3,8 бала, порівняно з 3,4 бала у Польщі та 3,2 бала у Румунії.

Для узагальнення отриманих результатів сформовано інтегральну матрицю стратегічної привабливості досліджуваних ринків (див. табл. 6 нижче). Оцінювання здійснено за п'ятибальною шкалою, де вище значення відповідає більш сприятливим умовам. Для конкурентного тиску застосовано зворотне нормування, яке відображає рівень сприятливості конкурентних умов за п'ятибальною шкалою (вищий бал відповідає нижчому конкурентному тиску).

Проведений порівняльний аналіз міжнародних та локальних виробників сухих будівельних сумішей також показав, що на досліджуваних ринках домінують як глобальні корпорації, так і сильні локальні виробники, які мають стійкі позиції у відповідних країнах. Тому існує необхідність формування конкурентних переваг українських виробників не лише за рахунок цінових факторів, але й через підвищення якості продукції, відповідність європейським стандартам, розвиток логістичних каналів та адаптацію продукції до специфіки окремих ринків.

Таблиця 6. Інтегральна оцінка стратегічної привабливості ринків Польщі, Румунії та Німеччини

Критерій оцінювання	Польща	Румунія	Німеччина
Статистична оцінка розвитку будівельного сектору	3	4	2
PESTEL-оцінка зовнішнього середовища	4	4	3
Конкурентний тиск за моделлю М. Портера	3,4	3,2	3,8
Нормована оцінка конкурентного середовища	2,6	2,8	2,2
Інтегральна оцінка стратегічної привабливості	3,2	3,6	2,4

Джерело: власна розробка авторів

За результатами інтегрального оцінювання Польща отримала 3,2 бала, Румунія – 3,6 бала, а Німеччина – 2,4 бала. Отримані результати свідчать про відмінності у поєднанні ринкового потенціалу, зовнішніх умов та конкурентного середовища досліджуваних країн. Румунія та Польща характеризуються більш сприятливим поєднанням зазначених параметрів, тоді як для Німеччини визначено вищий конкурентний тиск та складніші умови входу на ринок.

Таким чином, найбільш перспективними ринками для початкового етапу виходу українських виробників сухих будівельних сумішей можна вважати Польщу, та, особливо, Румунію. Німеччина, у свою чергу, може розглядатися як довгостроковий стратегічний напрям розвитку, орієнтований на підвищення конкурентоспроможності та адаптацію українських виробників до високих європейських стандартів.

Разом з тим, результати дослідження не дозволяють остаточно визначити єдиний стратегічно привабливий ринок без урахування внутрішніх можливостей конкретного підприємства. У перспективі подальших досліджень доцільним є проведення комплексного аналізу ресурсного потенціалу, фінансових можливостей, рівня технологічного розвитку, логістичних можливостей та конкурентних переваг українських виробників сухих будівельних сумішей. Саме поєднання результатів аналізу зовнішнього середовища та внутрішніх можливостей підприємства дозволить обґрунтовано визначити стратегічно привабливий цільовий ринок для здійснення міжнародної діяльності (експорту).

Abstract

The article examines the construction markets of Poland, Romania, and Germany to assess their attractiveness for Ukrainian producers of dry construction mixtures. The relevance of the study is related to the need to develop new export markets and reduce dependence on the Ukrainian domestic market during the war.

The study uses statistical analysis, PESTEL analysis, Porter's Five Forces model, and comparative analysis of international and local producers. Statistical data on construction output, gross value added, investment activity, and building permits are used to assess the development of the construction sector. The study also uses an integrated assessment based on statistical, external environment, and competitive indicators.

The results show that Romania has the fastest development of the construction sector among the three countries. Poland has a more stable construction market and favorable conditions for trade with Ukraine. Germany has a

large and developed construction market, but it has lower construction activity, strong competition, and higher entry barriers.

The PESTEL analysis shows more favorable external conditions in Poland and Romania. Porter's Five Forces analysis shows the highest competitive pressure in Germany. Poland and Romania have lower competitive pressure compared with Germany.

The integrated assessment gives 3.6 points to Romania, 3.2 points to Poland, and 2.4 points to Germany on a five-point scale. The analysis of producers shows that all three markets have strong international and local competitors. Therefore, Ukrainian producers need to focus not only on price, but also on product quality, European standards, logistics, and adaptation of products to local market needs.

The study shows that Romania and Poland have a more favorable combination of the analyzed factors, while Germany can be considered as a longer-term market. The final choice of an export market should also depend on the resources, production capabilities, financial position, and logistics of each Ukrainian producer.

References:

1. Kravets, M. Yu. (2025). Current methods of analyzing the competitive environment of enterprises. Kharkiv National University of Radio Electronics.
2. Sinitska, S. S. (2025, April 22–24). Michael Porter's five forces model as a tool for assessing the competitive environment. In Proceedings of the 81st Reporting Conference of Students, Postgraduates and Applicants of Odesa I. I. Mechnikov National University (pp. 195–199). Oldi+.
3. Karadzhov, V., & Patarchanova, E. (2025). How to create the best PESTEL analysis. International Journal of Digital Research, 1(3), 8–20.
4. Bohdanovych, V. Yu., & Badrak, V. V. (2014). Competitive intelligence and industrial espionage. Suchasnyi Zakhyst Informatsii, (1), 16–22. http://nbuv.gov.ua/UJRN/szi_2014_1_5
5. European Commission. (n.d.). Production in construction—Annual data. Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sts_copr_a/default/table?lang=en&category=sts.sts_cons.sts_cons_pro
6. KBU. (2025). Construction market of Germany: Opportunities for Ukrainian building materials manufacturers. <https://kbu.org.ua/news/budivelnii-rynok-nimechchyny-mozhlyvosti-dlia-ukrainskykh-vyrobnykiv-budivelnnykh-materialiv-2>
7. European Commission. (n.d.). Gross value added and income by main industry (NACE Rev. 2) – Annual data. Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10_A10__custom_1514521/bookmark/table
8. European Commission. (n.d.). Gross fixed capital formation by main asset type – Annual data. Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10_AN6__custom_1514561/bookmark/table
9. Property Times. (2025). The domestic building materials market has significant development potential: Analysis for the first half of 2025. https://propertytimes.com.ua/novosti/vnutrishniy_rinok_budivelnnykh-materialiv_mae_velikiy_potentsial_dlya_rozvitku_analitika_za_i_pivrichchya_2025go
10. European Commission. (n.d.). Construction output – Annual data. Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sts_cobp_a__custom_20869973/bookmark/table
11. European Commission. (n.d.). Energy performance of buildings directive. https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-performance-buildings/energy-performance-buildings-directive_en
12. Association of Civil Construction and Public Works Industries. (2024). The European Green Deal and its impact on construction (2019–2024). <https://www.aiccopn.pt/wp-content/uploads/2024/03/The-European-Green-Deal-and-its-impact-on-construction-2019-2024.pdf>
13. Die Sachsen. (2025). The construction industry became more confident again at the beginning of the year. <https://www.diesachsen.de/uk/ekonomiky/udivelnna-haluz-znovu-stala-bilsh-vpevnenoyu-na-pochatku-r-3096800>
14. Bona Fide Research. (n.d.). Germany dry mix mortar market. <https://www.bonafideresearch.com/product/2608003503/germany-dry-mix-mortar-market>
15. Chemia Budowlana. (2024). Konkurencja na rynku chemii budowlanej 2024/25. <https://chemiabudowlana.info/artikul-16425/konkurencja-na-rynku-chemii-budowlanej-202425.html>
16. 6Wresearch. (n.d.). Romania dry mix mortar market outlook. <https://www.6wresearch.com/industry-report/romania-dry-mix-mortar-market-outlook>
17. 6Wresearch. (n.d.). Germany dry mix mortar market outlook. <https://www.6wresearch.com/industry-report/germany-dry-mix-mortar-market-outlook>
18. Bona Fide Research. (n.d.). Poland dry mix mortar market. <https://www.bonafideresearch.com/product/2608003533/poland-dry-mix-mortar-market>
19. All4Build. (n.d.). Lista producentów chemii budowlanej w Polsce. <https://all4build.pl/lista-producentow-chemii-budowlanej-w-polsce/>
20. Henkel. (n.d.). Henkel. Retrieved May 21, 2026, from <https://www.henkel.com>
21. Saint-Gobain. (n.d.). Saint-Gobain. Retrieved May 21, 2026, from <https://www.saint-gobain.com/en>

22. Atlas. (n.d.). Atlas. Retrieved May 21, 2026, from <https://www.atlas.com.pl/ua/>
23. Sava. (n.d.). Sava. Retrieved May 21, 2026, from <https://apla.savanaculoare.ro/ro>
24. Sievert SE. (n.d.). Sievert. Retrieved May 21, 2026, from https://sievert-international.com/DE_de

Посилання на статтю:

Руснак О.О. Оцінювання стратегічної привабливості ринків Польщі, Румунії та Німеччини для експорту українськими виробниками сухих будівельних сумішей / О.О. Руснак, К.В. Ковтуненко // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2026. – № 3 (37). – С. 144-153. – Режим доступу: <https://ejop.economics.net.ua/ejopu/2026/No3/144.pdf>.
<https://doi.org/10.15276/EJ.03.2026.14>. <https://zenodo.org/records/23249305>.

Reference a Journal Article:

Rusnak O.O. Assessing the Strategic Attractiveness of the Polish, Romanian, and German Markets for Exports by Ukrainian Manufacturers of Dry Construction Mixes / O.O. Rusnak, K.V. Kovtunencko // Economic journal Odessa polytechnic university. – 2026. – № 3 (37). – P. 144-153. – Retrieved from: <https://ejop.economics.net.ua/ejopu/2026/No3/144.pdf>.
<https://doi.org/10.15276/EJ.03.2026.14>. <https://zenodo.org/records/23249305>.

This is an open access journal and all published articles are licensed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0)